

دانشگاه علوم پزشکی کرمان

دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی

پایان‌نامه مقطع کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی

عنوان:

بررسی تاثیر ارائه اطلاعات سلامت مبتنی بر وب بر بار مراقبتی و دانش مراقبین
خانوادگی بیماران مبتلا به آلزایمر شهر کرمان

توسط: سیمین صالحی نژاد

استاد راهنما: دکتر محمد اعظمی

اساتید مشاور:

دکتر فاطمه معتمدی

دکتر کامبیز بهاء‌الدین بیگی

دکتر بهناز صدیقی

دکتر آرمیتا شاه اسماعیلی

سال تحصیلی: ۱۳۹۶ - ۱۳۹۵

چکیده

مقدمه: به دلیل بروز نسبتاً بالای عوارض روانی در مراقبین خانوادگی مبتلایان به آلزایمر، آنها نیاز دارند درباره بیماری و نحوه مراقبت از آن اطلاعاتی را بدست بیاورند. لذا با توجه به دشواری قابل توجه مراقبت از این بیماران و تاثیر نامطلوب این پیامدهای روانی بر کیفیت مراقبت های ارائه شده، اطلاع رسانی در مورد این بیماری و نحوه مراقبت از این بیماران بخصوص از طریق روش هایی که امکان دریافت اطلاعات و مشاوره های لازم از راه دور را فراهم آورد، ضروری به نظر می رسد. بنابراین این مطالعه با هدف افزایش دانش و آگاهی مراقبین نسبت به بیماری در جهت کمک به بهبود عملکرد و کیفیت مراقبت از بیمار و همچنین کاهش فشار روانی وارده بر مراقبین از طریق ارائه اطلاعات سلامت مبتنی بر وب انجام گرفته است.

روش کار: این یک مطالعه مداخله ای با گروه کنترل است. تعداد نمونه ها بر اساس فرمول مقایسه دو میانگین که از مطالعات قبلی به دست آمده است ۲۵ نفر برای هر گروه (جمعاً ۵۰ نفر) برآورد شد. برای انتخاب نمونه ها، پس از اخذ مجوزهای لازم، با مراجعه به مطب پزشکان متخصص مغز و اعصاب شهر کرمان از آنها خواسته شد تا بیماران مبتلا به آلزایمر مراجعه کننده و دارای پرونده را به پژوهشگر معرفی کنند که ابتدا نمونه های پژوهش به روش نمونه گیری هدفمند انتخاب و پس از آن آزمودنی ها بصورت تصادفی به دو گروه مساوی آزمون و کنترل تقسیم شدند. سپس پیش آزمون با استفاده از پرسشنامه های دانش و بار مراقبتی از افراد بعمل آمد. در مرحله بعد از طریق سایتی که به این منظور طراحی شده بود، اطلاعات سلامت مربوط به این بیماری در ۱۲ جلسه در مدت دو ماه به مراقبین ارائه شد. این اطلاعات بصورت متن، اسلاید، معرفی وب سایت های مفید جهت کسب اطلاعات بیشتر، تصاویر و ویدیو ارائه شد. پس از پایان مداخله، پس آزمون از هر دو گروه بعمل آمد و نتایج با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان داد که میزان دانش مراقبین در گروه آزمون پس از مداخله ۶ واحد افزایش داشته است در حالیکه در گروه کنترل نه تنها تغییری نداشته بلکه کاهش یافته است. همچنین میانگین بار مراقبتی مراقبین در گروه کنترل تغییر محسوسی نداشته و حتی ۰٫۵۳ افزایش داشته است، در صورتیکه در گروه آزمون ۱۳٫۵۸ کاهش یافته است و این نشان دهنده ی اثر بخش بودن مداخله می باشد. از سوی دیگر یافته ها نشان داد نمره ی دانش بر بار مراقبتی اثر گذار است و با افزایش یک واحد دانش، بار مراقبتی که بر مراقبین بیماران آلزایمری تحمیل می شود تقریباً یک واحد کاهش می یابد که این کاهش از نظر آماری معنی دار می باشد.

نتیجه گیری: نتایج این پژوهش نشان داد که ارائه اطلاعات از طریق وب بر دانش مراقبین و بار مراقبتی آنان موثر بوده است و موجب افزایش دانش و از سوی دیگر موجب کاهش بار مراقبتی در مراقبین بیماران مبتلا به آلزایمر شده است. نتایج این تحقیق می تواند به استفاده از روش های غیرحضوری و از راه دور در آموزش، اطلاع رسانی، حمایت و مشاوره به مراقبین بیماران در جهت کاهش استرس و بهبود عملکرد مراقبتی آنان کمک کند و تا حدودی خلاء ناشی از عدم وجود مراکز اطلاع رسانی و مشاوره ای را در سطح جامعه پر نماید.

کلمات کلیدی: اطلاعات سلامت، وب، دانش، بار مراقبتی، آلزایمر